

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดี
ที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน นางสาวสุกัญญา อินทะชัย

ปริญญา วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต(เกษตรศาสตร์) ส่งเสริมการเกษตร

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ รำไพพรรณ อภิชาติพงศ์ชัย	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.สุรพล เศรษฐบุตร	กรรมการ
อาจารย์ ดร.ธนะชัย พันธุ์เกษมสุข	กรรมการ

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย 2) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะบุคคล ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคมของที่ปรึกษาเกษตรกร กับความรู้ ทักษะคิด และการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย 3) ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ ทักษะคิดและการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย 4) ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของที่ปรึกษาเกษตรกรในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ที่ปรึกษาเกษตรกร จำนวน 179 ราย ที่ได้มอบหมายจากกรมวิชาการเกษตรให้ปฏิบัติการให้คำปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย จำนวน 6 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ และนักวิชาการเกษตรที่ทำหน้าที่เป็นผู้ตรวจรับรองแปลง GAP จำนวนทั้งสิ้น 14 ราย และเกษตรกรจำนวน 105 ราย เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับที่ปรึกษาเกษตรกรสมาชิก GAP แบบสอบถามสำหรับนักวิชาการเกษตรและเกษตรกรสมาชิก GAP การวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการศึกษาพบว่า ที่ปรึกษาเกษตรกรส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 47.8 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4 มีประสบการณ์ปลูกลำไยเฉลี่ย 15.3 ปี มีพื้นที่ปลูกลำไยเฉลี่ย 6.8 ไร่ มีรายได้จากการขายผลผลิตลำไยเฉลี่ย 56,774.5 บาทต่อปี มีรายได้ของครัวเรือนเฉลี่ย

90,809.50 บาทต่อปี ใช้เงินลงทุนในการผลิตลำไยเฉลี่ย 25,812.5 บาทต่อปี มีแรงงานที่ใช้ในการปฏิบัติดูแลสวนลำไยเฉลี่ย 1.87 คน มีแรงงานที่ใช้ในการเก็บเกี่ยวผลผลิตลำไยเฉลี่ย 10 คน มีการติดต่อกับนักวิชาการเกษตรเฉลี่ย 1.2 ครั้ง เข้ารับการฝึกอบรมเฉลี่ย 2.1 ครั้ง มีสถานภาพการเป็นผู้นำทางสังคม ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเพื่อนเกษตรกรมากที่สุด ส่วนใหญ่ไม่ได้เป็นอาสาสมัครให้กับหน่วยงานอื่นๆ และมีระยะเวลาการเป็นที่ปรึกษาเกษตรกรเฉลี่ย 2.84 ปี

ผลการศึกษาความรู้ของที่ปรึกษาเกษตรกร เกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยอยู่ในระดับมาก (คะแนนเฉลี่ย 0.87) ทักษะคติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยอยู่ในระดับเห็นด้วย (คะแนนเฉลี่ย 3.83) ที่ปรึกษาเกษตรกรได้ปฏิบัติงานเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยอยู่ในระดับมาก (คะแนนการปฏิบัติเฉลี่ย 2.29)

ผลการทดสอบสมมุติฐานพบว่า ไม่มีปัจจัยใดที่มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติกับความรู้เกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่ แต่ทักษะคติมีความสัมพันธ์กับรายได้จากการขายลำไย สถานภาพทางสังคม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และการเข้ารับการฝึกอบรม มีความสัมพันธ์ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 การปฏิบัติมีความสัมพันธ์กับอายุ และการรับข้อมูลข่าวสาร ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

จากการศึกษาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน พบว่าทักษะคติและการปฏิบัติของที่ปรึกษาเกษตรกรเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไยในจังหวัดเชียงใหม่ มีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญยิ่งที่ระดับ 0.01

ปัญหาและอุปสรรค พบว่า สมาชิก GAP ลำไย ไม่สามารถบันทึกการปฏิบัติงานในแบบบันทึกของเกษตรกรได้ และสมาชิก GAP ลำไยไม่ให้ความร่วมมือในการตรวจแปลงเท่าที่ควร ส่วนที่ปรึกษาเกษตรกรเองขาดความมั่นใจในการปฏิบัติงาน และได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรจัดฝึกอบรมเรื่องความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับเกษตรดีที่เหมาะสมให้แก่ที่ปรึกษาเกษตรกรและสมาชิก GAP ลำไยอย่างทั่วถึงและครอบคลุมทุกพื้นที่ และชี้แจงให้ที่ปรึกษาเกษตรกรและเกษตรกรเข้าใจวัตถุประสงค์ที่แท้จริงของโครงการเกษตรดีที่เหมาะสมสำหรับลำไย

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

Thesis Title	Knowledge, Attitude and Practice of Farmer Advisors in Longan Good Agricultural Practice in Chiang Mai Province	
Author	Miss Sukanya Intachai	
Degree	Master of Science (Agriculture) Agricultural Extension	
Thesis Advisory Committee		
	Assoc. Prof. Rampaipan Apichatpongchai	Chairperson
	Assoc. Prof. Dr. Suraphol Sreshthaputra	Member
	Lect. Dr. Tanachai Pankasemsuk	Member

ABSTRACT

The objectives of this research aimed to 1) study the knowledge, attitude and practice of farmer advisors in longan good agricultural practice (GAP) in Chiang Mai province 2) determine the relationship between personal characteristics, socio-economic factors and farmer advisors knowledge, attitude and practice 3) investigate the relationship between farmer advisors' knowledge, attitude and practice in GAP and 4) identify problems and recommendations of farmer advisors in longan GAP.

The sample consisted of 179 farmer advisors who had been assigned by Department of Agriculture for consulting concerning GAP to farmers in 6 districts and 1 sub districts including 14 agricultural officers and 105 farmers. Data were collected by interview schedule for farmer advisors, questionnaires for agricultural specialists and farmers. Statistical technique uses were percentage, mean, maximum-minimum value, standard deviation, and Pearson's product moment correlation coefficient and stepwise multiple regression analysis.

The research revealed that most farmer advisors were male with the average age of 47.8 years old and 4th grade education background. Their experiences in planting longan were 15.3 years. The average planting areas were 6.8 rai and the average income from longan productions were about 56,774.5 baht/annum. Their average household income was 90,809.5 baht/ annum. The average capitals used for longan production were 25,812.5 baht/ annum with the average labor for taking care for longan 1.87 men/plantation. The average labor for longan harvesting was 10 men/plantation. The average contacted time with the GAP officers from Department of

Agriculture was 1.2 and attending GAP training 2.1 times in average. Most of farmer advisors had social position and received news via their neighbors. Most of them were not volunteers for other agencies. Their experiences as farmer advisors were 2.84 years in average.

The research results found that farmer advisors had high level of knowledge in longan GAP (average score 0.87). Their attitude on longan GAP was at moderate level (average score 3.38). Their practice on longan GAP was at high level (average score 2.29).

From research hypothesis testing, it showed that there was no statistical significance between the above-mentioned factors and farmer advisors' knowledge towards longan GAP. However, there was the relationship between income from longan productions, social position at 0.05 level of significance and attending GAP training at 0.01 level of significance. While age level and received GAP news were related to farmer advisors' practice towards longan GAP at 0.05 level of significance.

The results of Pearson's product moment correlation coefficient found that there was the significant relationship between farmer advisors' attitude and practice towards longan GAP in Chiang Mai province at 0.01 level of significance.

Problems and obstacles found were as follows: farmer cannot make GAP practice report properly as well as unwilling to cooperate in longan GAP. However, some farmer advisors lacked of self-confidence in GAP practices. Suggestions from this research are: Department of Agriculture should organize training courses for farmer advisors on knowledge and understanding towards longan GAP covered every areas and explain clearly to farmer advisors and farmers to understand the objectives of longan GAP project.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved